

**Hodnotiaca správa o plnení Protikorupčného programu
Slovenského metrologického inšpektorátu**

Jún 2020 Bratislava

1. Úvod

Slovenský metrologický inšpektorát (ďalej len „SMI“) vypracoval Protikorupčný program SMI (ďalej len „PKP SMI“) v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 585 z 12. decembra 2018 k Návrhu protikorupčnej politiky Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023 (ďalej len „uznesenie vlády SR č. 585/2018“), ktorým bola schválená Protikorupčná politika Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023 (ďalej len „Protikorupčná politika SR“). PKP SMI bol schválený v mesiaci november 2019 a zverejnený na webovom sídle SMI.¹

PKP SMI nadväzuje na schválenú Protikorupčnú politiku SR a pri jeho vypracovaní sa zohľadnili požiadavky STN ISO 37001: 2019² (ďalej len „norma“), ako aj poznatky získané v súvislosti s implementovaním systému manažérstva proti korupcii (ďalej len „SMPK“) v SMI v rámci národného projektu *Zavádzanie a podpora manažérstva kvality v organizáciách verejnej správy*.

V rámci implementovania SMPK SMI prijal Protikorupčnú politiku SMI, ktorá je určená pre jeho zamestnancov a je zverejnená na webovom sídle SMI.³ Jej účelom je vymedzenie hlavných zásad a postojov SMI v oblastiach predchádzania a boja proti korupcii v snahe zmenšiť, resp. eliminovať priestor a príležitosti pre korupciu vo všetkých oblastiach jeho pôsobnosti a podporovať tak dôveru zamestnancov, verejnosti i ostatných orgánov štátnej a verejnej správy k SMI.

2. Proces riadenia korupčných rizík

V súvislosti s požiadavkou článku 4.5 normy bol s účinnosťou od 21. apríla 2020 aktualizovaný interný riadiaci akt o riadení rizík a príležitostí v SMI. SMI vypracoval register korupčných rizík, k jednotlivým korupčným rizikám priradil stupeň ich významnosti a napokon stanovil opatrenia na ich eliminovanie, kontrolný termín plnenia prijatých opatrení a zamestnanca zodpovedného za ich plnenie. Jedenkrát ročne v termíne do 31. decembra nasledujúceho kalendárneho roka SMI prehodnotí a aktualizuje vytvorený katalóg korupčných rizík.

Aktualizovaný register korupčných rizík v SMI na rok 2020 bol v mesiaci apríl schválený riaditeľom SMI. Aktualizáciu katalógu korupčných rizík je možné vykonať aj v priebehu kalendárneho roka, ak SMI identifikuje nové naliehavé korupčné riziko (príp. riziká), alebo ak niektoré z doteraz identifikovaných korupčných rizík bolo eliminované, resp. zmenil sa stupeň jeho významnosti.

V SMI doteraz nebolo identifikované žiadne korupčné riziko, ku ktorému by neboli prijaté zodpovedajúce opatrenia na jeho zmiernenie, príp. eliminovanie.

3. Vyhodnotenie plnenia protikorupčných opatrení

Korupčné riziko č. 1: Riziko ohrozenia SMI v dôsledku uzatvárania nevýhodných zmluvných vzťahov a zvýhodňovania druhej strany v neprospech SMI.

Opis korupčného rizika: Nie sú zadefinované oblasti, pre ktoré sa musí realizovať náležité posúdenie dôveryhodnosti tak, ako to stanovuje STN ISO 37001: 2019. SMI musí posúdiť stupeň významnosti identifikovaných korupčných rizík vo vzťahu ku konkrétnym kategóriám transakcií, projektov, činností alebo obchodných partnerov, a vykonať náležité posúdenie dôveryhodnosti v prípade korupčných rizík so stupňom významnosti vyšším ako nízkym.

¹ https://www.smi.sk/swift_data/source/dokumenty/stn_iso_37001_2019/Protikorupcny_program_SMI.pdf.

² STN ISO 37001: 2019. Systémy manažérstva proti korupcii. Požiadavky s usmernením na používanie.

³ <https://www.smi.sk/?protikorupcna-politika>.

Protikorupčné opatrenie č. 1	Zmenšovanie priestoru a príležitostí pre korupciu identifikovaním možných korupčných rizík pri uzatváraní zmluvných vzťahov
Cieľ protikorupčného opatrenia	Zníženie stupňa významnosti rizika zadefinovaného v katalógu korupčných rizík v procese uzatvárania zmluvných vzťahov.
Formulácia protikorupčného opatrenia	Aplikovanie náležitého posúdenia dôveryhodnosti podľa čl. 8.2 STN ISO 37001: 2019 na všetky uzatvárané zmluvné vzťahy so stupňom významnosti rizika vyšším ako nízkym. Náležité posúdenie dôveryhodnosti sa musí aktualizovať v určených intervaloch tak, aby sa mohli dostatočne zohľadniť zmeny a nové informácie.
Zodpovednosť za vykonanie opatrenia	riaditeľ
Obdobie vykonávania opatrenia	Priebežná realizácia s vyhodnotením jedenkrát ročne.
Opis rizík vyplývajúcich z nevykonania opatrenia	Zvýšenie stupňa významnosti rizika a ohrozenie SMI v oblasti zmluvných vzťahov.
Návrh nápravného opatrenia	Opätovné preškolenie zodpovedných zamestnancov v súvislosti so zavedenými protikorupčnými pravidlami.

Plnenie Protikorupčného opatrenia č. 1:

SMI aktualizoval s účinnosťou od 22. mája 2020 interný riadiaci akt Obstarávanie materiálu a služieb ktorý popisuje postup pri náležitom posudzovaní dôveryhodnosti, ktorého cieľom je zabezpečenie jednotného postupu SMI pri náležitom posudzovaní dôveryhodnosti vo vzťahu ku konkrétnym kategóriám partnerov vecného vzťahu, projektov a transakcií, a pri posudzovaní rizikovosti pracovných pozícií zamestnancov SMI v súlade s požiadavkami normy.

Náležité posudzovanie dôveryhodnosti vo vzťahu k partnerom vecného vzťahu sa vykonáva tak, že pri každom partnerovi sa posúdi rozsah korupčného rizika, ak cena za poskytnutie služieb alebo tovaru presahuje 1 000 eur jednotlivo, alebo 3 000 eur súhrnne v kalendárnom roku. Následne sa vykonáva samotné posúdenie dôveryhodnosti partnera vecného vzťahu.

V prípade, ak SMI posúdi nového partnera vecného vzťahu ako stredne alebo vysoko rizikového, prijme prostredníctvom protikorupčnej doložky v zmluve nasledovné opatrenia:

- a) partner vecného vzťahu sa v súvislosti s príslušným zmluvným vzťahom zaviazá, že bude predchádzať vzniku korupcie a
- b) zmluvný vzťah s partnerom vecného vzťahu bude možné ukončiť, ak sa preukáže, že sa partner vecného vzťahu dopustil korupcie.

Korupčné riziko č. 2: Riziko ohrozenia dobrého mena SMI možným korupčným správaním zamestnancov.

Opis korupčného rizika: Korupčné správanie zamestnancov vznikajúce pri plnení povinností (napr. ovplyvňovanie priebehu a výsledkov správnych konaní, ovplyvňovanie priebehu správneho konania pri ukladaní pokút).

Protikorupčné opatrenie č. 2.1	Eliminovanie možného korupčného správania zamestnancov SMI
Cieľ protikorupčného opatrenia	Zmenšovanie priestoru pre korupčné správanie zamestnancov pri plnení pracovných povinností.
Formulácia protikorupčného opatrenia	Vytvorenie, zdokumentovanie, implementovanie, udržiavanie a trvalé zlepšovanie SMPK. Zadefinovanie a implementovanie SMPK podľa požiadaviek STN ISO 37001: 2019 tak, aby bola zabezpečená 100 % zhoda s požiadavkami STN ISO 37001: 2019.
Zodpovednosť za vykonanie opatrenia	riaditeľ, vedúci pracovísk
Merateľný ukazovateľ úspechu vzhľadom na cieľ	Implementovaný SMPK a získaný certifikát.
Obdobie vykonávania opatrenia	6/2020, resp. každoročne prostredníctvom vykonávania dozorových auditov.
Opis rizík vyplývajúcich z nevykonania opatrenia	Možné zväčšenie priestoru na korupciu.
Návrh nápravného opatrenia	Odstránenie nezhôd v stanovenom termíne.

Plnenie Protikorupčného opatrenia č. 2.1:

Proces zavádzania SMPK sa v SMI začal v mesiaci jún 2019, kedy prebiehali úvodné stretnutia konzultačnej a školiacej spoločnosti APS Consulting s. r. o (ďalej len „konzultačná spoločnosť“) so zamestnancami SMI s cieľom jej bližšieho oboznámenia sa s činnosťami SMI a pracovísk sa realizoval dotazníkový prieskum zameraný na identifikovanie možných korupčných rizík v SMI.

SMI súčasne poskytol konzultačnej spoločnosti základné organizačné dokumenty SMI, prehľad právnych predpisov z jednotlivých oblastí jeho činnosti, vybrané interné riadiace akty SMI, ako aj ďalšie dokumenty potrebné na posúdenie, do akej miery spĺňal SMI v čase začatia implementácie SMPK požiadavky normy. Na základe získaných údajov a porovnania požiadaviek normy so skutočným stavom ich plnenia konzultačná spoločnosť vypracovala a predložila SMI výstupný dokument vrátane rozdielovej analýzy. V nasledujúcich mesiacoch sa v SMI v súlade s harmonogramom implementácie SMPK postupne zavádzali jednotlivé požiadavky normy.

V súlade so schváleným Programom interných auditov SMPK na rok 2020 sa mali interné audity SMPK uskutočniť v mesiacoch marec a apríl 2020, avšak v dôsledku vyhlásenia mimoriadnej situácie v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 na území SR bol interný audit vykonaný dňa 25.05.2020. Realizácia certifikačného auditu v SMI sa plánuje na mesiac júl 2020.

Protikorupčné opatrenie č. 2.2	Zvyšovanie protikorupčného povedomia a aktivizovanie protikorupčného správania zamestnancov SMI
---------------------------------------	---

Cieľ protikorupčného opatrenia	Zavedenie protikorupčných pravidiel a etickej kultúry v SMI a zvýšenie jeho kreditu v očiach verejnosti.
Formulácia protikorupčného opatrenia	Zvyšovanie protikorupčného povedomia zamestnancov prostredníctvom protikorupčného vzdelávania. SMI musí primerane a vhodne rozvíjať protikorupčné povedomie zamestnancov a poskytovať protikorupčnú odbornú prípravu.
Zodpovednosť za vykonanie opatrenia	riaditeľ, vedúci pracovísk, Manažér pre ISO 37001
Merateľný ukazovateľ úspechu vzhľadom na cieľ	100% preškolených zamestnancov.
Obdobie vykonávania opatrenia	Priebežná realizácia s vyhodnotením jedenkrát ročne.
Opis rizík vyplývajúcich z nevykonania opatrenia	Korupčné správanie zamestnancov.
Návrh nápravného opatrenia	Vyvodenie osobnej zodpovednosti a vykonanie primeraných disciplinárnych opatrení v prípade porušenia protikorupčných pravidiel.

Plnenie Protikorupčného opatrenia č. 2.2:

S účinnosťou od 22. mája 2020 prijal SMI Protikorupčný kódex SMI, ktorý nadväzuje na práva a povinnosti ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj internými riadiacimi aktmi SMI, najmä Služobným poriadkom SMI. Predmetom Protikorupčného kódexu SMI sú, okrem iného, taktiež pravidlá pre prijímanie darov či iných výhod v SMI. Všetci zamestnanci SMI sú povinní dodržiavať protikorupčné predpisy a pravidlá prijaté v SMI vrátane zásad Protikorupčnej politiky SMI, pričom porušenie protikorupčných predpisov a pravidiel zo strany zamestnanca SMI sa považuje za závažné porušenie služobnej alebo pracovnej disciplíny. Na dodržiavanie protikorupčných predpisov a pravidiel v SMI dohliada manažér SMPK.

Zamestnanci SMI na pracovných pozíciách so strednou rizikovosťou určenou podľa smernice sú súčasne povinní podať vyhlásenie o dodržiavaní protikorupčných predpisov a pravidiel v SMI, a to do 30 dní od posúdenia konkrétnej pracovnej pozície. Vyhlásenie je súčasťou osobného spisu dotknutého zamestnanca, pričom manažér SMPK podáva vyhlásenie bez ohľadu na stupeň rizikivosti jeho pracovnej pozície. Vedúci zamestnanci SMI po prvýkrát posúdili rizikovosť pracovných pozícií svojich podriadených zamestnancov v termíne do 30. júna 2020.

V súlade s Príručkou SMPK ako východiskovým dokumentom SMPK sú všetci zamestnanci SMI pravidelne vzdelávaní v súvislosti s dodržiavaním protikorupčných predpisov a pravidiel vrátane zásad Protikorupčnej politiky SMI. Odborné vzdelávanie zamestnancov SMI zabezpečuje manažér SMPK. Obsah vzdelávania, vrátane jeho aktualizácie a zohľadňovania relevantných zmien SMPK v podmienkach SMI, zabezpečuje v súlade s požiadavkami normy manažér SMPK.

Každý zamestnanec SMI je na základe vyššie uvedeného povinný absolvovať odborné vzdelávanie najmenej raz ročne a potvrdenie o jeho absolvovaní odovzdať na jeho založenie do osobného spisu zamestnanca.

V rámci implementácie SMPK v SMI sa v dňa 08. októbra 2019 uskutočnilo školenie zamestnancov SMI s cieľom ich oboznámenia sa so SMPK a vstupnou analýzou. Následne v priebehu mesiacov január 2020 a február 2020 sa uskutočnilo školenie manažmentu z interných riadiacich aktov a riadenia korupčných rizík. V dňoch 25. februára a 27. februára 2020 sa následne v SMI konalo školenie interných audítorov SMPK realizované konzultačnou spoločnosťou, kde boli vybraní zamestnanci oboznámení s požiadavkami normy, ako aj s požiadavkami STN EN ISO 19011: 2019 upravujúcej postupy pri auditovaní systémov manažerstva.

SMI má súčasne vypracovaný Plán vzdelávania, ktorý vedie a priebežne zapíňa manažér kvality podľa aktuálnych potrieb zamestnancov. Plán vzdelávania okrem iného v časti týkajúcej sa SMPK, poskytuje prehľad východiskových požiadaviek normy, vytvorenej dokumentácie SMPK.

Korupčné riziko č. 3: Výber vopred dohodnutého dodávateľa zákazky za „odmenu“ v procese verejného obstarávania.

Opis korupčného rizika: Ohrozenie kvality dodávaných produktov a služieb a možné finančné straty.

Protikorupčné opatrenie č. 3	Udržiavanie plne transparentného a nediskriminačného procesu verejného obstarávania z dôvodu zabezpečenia vhodných dodávateľov, ktorí budú spĺňať všetky zadané požiadavky
Cieľ protikorupčného opatrenia	Eliminovanie potenciálneho korupčného správania v procese verejného obstarávania a zachovávanie transparentnosti a nediskriminácie pri výberových konaniach.
Formulácia protikorupčného opatrenia	Aplikovanie náležitého posúdenia dôveryhodnosti podľa čl. 8.2 STN ISO 37001: 2019 pri zákazkách so stupňom významnosti rizika vyšším ako nízkym.
Zodpovednosť za vykonanie opatrenia	riaditeľ
Merateľný ukazovateľ úspechu vzhľadom na cieľ	100% posúdenie dôveryhodnosti dodávateľov.
Obdobie vykonávania opatrenia	Priebežná realizácia s vyhodnotením jedenkrát ročne.
Opis rizík vyplývajúcich z nevykonania opatrenia	Výber nevhodného dodávateľa.
Návrh nápravného opatrenia	Vykonanie interného auditu zameraného na pravidlá náležitého posudzovania dôveryhodnosti.

Plnenie Protikorupčného opatrenia č. 3:

Ako už bolo vyššie uvedené, náležité posudzovanie dôveryhodnosti sa vykonáva v SMI vo vzťahu k partnerom vecného vzťahu, a to pri každom partnerovi, pri ktorom sa najprv posúdi rozsah korupčného rizika, ak cena za poskytnutie služieb alebo tovaru presahuje 1 000 eur

jednotlivo, alebo 3 000 eur súhrnne v kalendárnom roku. Následne sa vykonáva samotné posúdenie dôveryhodnosti partnera vecného vzťahu.

V rámci náležitého posudzovania dôveryhodnosti sa vo vzťahu k partnerom vecného vzťahu zohľadňujú nasledovné kritériá:

- a) implementovanie SMPK v súlade s požiadavkami normy,
- b) zavedenie systému protikorupčných opatrení,
- c) prijatie kontrolných mechanizmov na dodržiavanie protikorupčných opatrení,
- d) predchádzajúce skúsenosti SMI s partnerom vecného vzťahu,
- e) významnosť vzťahu s partnerom vecného vzťahu pre SMI,
- f) verejne dostupné informácie o partnerovi vecného vzťahu v súvislosti s korupčným správaním,
- g) možnosť zmluvného záväzku partnera vecného vzťahu na predchádzanie korupcii a možnosť ukončenia zmluvného záväzkového vzťahu v prípade preukázania korupcie (protikorupčná doložka).

V prípade posúdenia konkrétneho partnera vecného vzťahu ako stredne alebo vysoko rizikového sú súčasťou uzatvorenej zmluvy aj osobitné protikorupčné ustanovenia vrátane protikorupčnej doložky.

Korupčné riziko č. 4: Riziko úplatku inšpektora dozorovanou osobou pri výkone inšpekčnej činnosti.

Opis korupčného rizika: Ohrozenie dobrého mena spoločnosti, Ohrozenie kvality dodávaných produktov a služieb, vznik finančnej straty.

Protikorupčné opatrenie č. 4	Zvyšovanie protikorupčného povedomia a aktivizovanie protikorupčného správania vecne zodpovedných zamestnancov SMI pravidelným preškoľovaním protikorupčných požiadaviek podľa normy ISO 37001: 2019
Cieľ protikorupčného opatrenia	Eliminovanie potenciálneho korupčného správania v procese verejného obstarávania a zachovávanie transparentnosti a nediskriminácie pri výkone inšpekčnej činnosti.
Formulácia protikorupčného opatrenia	Aplikovanie čl. 7.2 (Kompetentnosť) a 7.3 (Povedomie a odborná príprava) STN ISO 37001: 2019 pri inšpekčnej činnosti so stupňom významnosti rizika vyšším ako nízkym.
Zodpovednosť za vykonanie opatrenia	riaditeľ
Merateľný ukazovateľ úspechu vzhľadom na cieľ	100% posúdenie rizikovosti s ohľadom na zameranie sa na rizikové dozorované osoby, ktoré majú vyhodnotené vyššie ako nízke korupčné riziko.
Obdobie vykonávania opatrenia	Priebežná realizácia s vyhodnotením jedenkrát ročne.

Opis rizík vyplývajúcich z nevykonania opatrenia

Zamestnanci, ktorí nie sú preškolení z protikorupčných pravidiel, nedodržiavanie protikorupčných pravidiel

Návrh nápravného opatrenia

Vykonanie interného auditu (mimoriadneho interného auditu v prípade potreby) zameraného na dodržiavanie protikorupčných pravidiel pri výkone inšpekčnej činnosti, Preškolenie vecne zodpovedných zamestnancov

Plnenie Protikorupčného opatrenia č. 4:

Každý zamestnanec SMI je povinný dodržiavať zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o štátnej službe“), dodržiavať princípy štátnej služby a povinnosti zamestnanca definované najmä v IV. časti zákona o štátnej službe. Zamestnanci inšpektorátu vykonávajúci práce vo verejnom záujme podľa zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov a zamestnanci inšpektorátu pracujúci na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru podľa príslušných ustanovení zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov sú povinní dodržiavať nastavené protikorupčné pravidlá definované v dokumentovateľných informáciách SMI.

Ako už bolo vyššie uvedené, SMI prijal dňa 22. mája 2020 Protikorupčný kódex SMI, ktorého cieľom je na základe všeobecne záväzných právnych predpisov a všeobecne uznávaných a uplatňovaných morálnych pravidiel a hodnôt určiť zásady správania sa zamestnancov inšpektorátu pri plnení ich služobných alebo pracovných úloh v súlade s protikorupčnými predpismi a pravidlami prijatými v inšpektoráte vrátane zásad Protikorupčnej politiky inšpektorátu a podporovať tak dôveru verejnosti i ostatných orgánov štátnej a verejnej správy k inšpektorátu. Protikorupčný kódex inšpektorátu nadväzuje na práva a povinnosti ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj internými riadiacimi aktmi inšpektorátu a všetci zamestnanci inšpektorátu sú povinní ho dodržiavať.

Zamestnanci inšpektorátu sú povinní bezodkladne oznámiť akýkoľvek skutočný alebo možný konflikt záujmov svojmu bezprostredne nadriadenému zamestnancovi. Nadriadený zamestnanec následne posúdi oznámenie zamestnanca. V prípade preukázania konfliktu záujmov sa dotknutý zamestnanec nesmie podieľať na plnení jeho služobných alebo pracovných úloh, najmä na konaní a rozhodovaní, a mať prístup k informáciám, ktoré súvisia s predmetnou vecou. Nadriadený zamestnanec následne určí iného zamestnanca inšpektorátu, ktorý bude rozhodovať alebo zúčastňovať sa na rozhodovaní v predmetnej veci namiesto dotknutého zamestnanca.

Riziko vzniku korupcie a korupčného správania je sčasti eliminované tým, že inšpektori sa zúčastňujú na metrologickom dozore a dohľade spravidla dvaja.

V rámci implementácie SMPK v SMI bol dňa 22. mája 2020 vydaný interný riadiaci akt upravujúci nahlasovanie a riešenie prípadov korupcie, ktorý upravuje postup nahlasovania prípadov korupcie a úplatkárstva, evidencie korupcie a úplatkárstva a vybavovanie oznámení.

SMI v pravidelných intervaloch, minimálne raz ročne organizuje školenia zamerané na preškoľovanie zamestnancov zo SMPK s cieľom zvyšovania povedomia medzi zamestnancami. Ako už bolo uvedené vyššie, SMI má vypracovaný Plán vzdelávania, ktorý vedie a priebežne zapĺňa manažér kvality podľa aktuálnych potrieb zamestnancov. Plán vzdelávania okrem iného v časti týkajúcej sa SMPK, poskytuje prehľad východiskových požiadaviek normy, vytvorenej dokumentácie SMPK.

4. Záver

Táto Hodnotiaca správa o plnení PKP SMI bola vypracovaná v súlade s úlohou B.4. uznesenia vlády SR č. 585/2018. Podkladom pre jej vypracovanie boli vykonané opatrenia a údaje za tento i predchádzajúci kalendárny rok, priebežne zhromažďované. Na základe vyhodnotenia získaných údajov možno konštatovať, že SMI priebežne plní opatrenia stanovené v PKP SMI a naplňuje tak priority a ciele uvedené v PKP SMI.

V nadväznosti na prebiehajúcu implementáciu SMPK v SMI bol do funkcie menovaný manažér SMPK. Manažér SMPK je povinný neustále posudzovať, či SMPK postačuje na efektívne riadenie korupčných rizík v SMI a či je v SMI implementovaný efektívnym spôsobom. Manažér SMPK podáva vrcholovému manažmentu SMI v pravidelných intervaloch alebo v prípade potreby ad hoc správu o stave SMPK za predchádzajúci kalendárny rok.

V SMI sa napokon začalo s realizáciou procesu verejného obstarávania na výber certifikačnej spoločnosti v súvislosti s výkonom certifikačného auditu, ktorý preverí súlad implementovaného SMPK v SMI s požiadavkami normy.